Ġabra tal-ġurisprudenza

Kawżi magħquda C-554/21, C-622/21 u C-727/21

Financijska agencija
vs
Hann-invest d.o.o., Mineral-Sekuline d.o.o. u Udruga KHL Medveščak Zagreb

(talba għal deċiżjoni preliminari, imressqa mill-Visoki trgovački sud Republike Hrvatske)

Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja (Awla Manja) tal-11 ta' Lulju 2024

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – It-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE – Protezzjoni ġudizzjarja effettiva fl-oqsma koperti mid-dritt tal-Unjoni – Indipendenza tal-imħallfin – Qorti stabbilita qabel mil-liġi – Smigħ xieraq – Dipartiment ta' reġistrazzjoni tad-deċiżjonijiet ġudizzjarji – Leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi l-istabbiliment ta' mħallef tar-reġistrazzjoni, fil-qrati tat-tieni istanza, li għandu, fil-prattika, is-setgħa li jissospendi l-għoti ta' deċiżjoni, li jagħti istruzzjonijiet għat-taħriġ ta' deċiżjoni u li jitlob il-konvokazzjoni ta' seduta tas-sezzjoni – Leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi s-setgħa, għas-seduti ta' sezzjoni jew tal-imħallfin kollha ta' qorti, li toħroġ 'pożizzjonijiet legali' vinkolanti, inklużi għall-kawżi li jkunu diġà ġew deliberati"

1. *Domandi preliminari – Ġurisdizzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja – Limiti – Obbligu tal-Istati Membri li jistabbilixxu r-rimedji neċessarji sabiex jiżguraw protezzjoni ġudizzjarja effettiva – Domandi dwar qorti nazzjonali li tista' tagħti deċiżjoni fuq domandi li jirrigwardaw l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni – Inklużjoni*
   (is-Subparagrafu 2d tal-Artikolu 19(1) TUE; Artikolu 267 TFUE)

   (ara l-punti 35 sa 38)

2. *Stati Membri – Obbligi – Stabbiliment ta' rimedji neċessarji sabiex tiġi żgurata protezzjoni ġudizzjarja effettiva – Osservanza tal-prinċipju ta' indipendenza ġudizzjarja – Dritt għal qorti indipendenti u imparzjali stabbilita minn qabel bil-liġi – Regoli nazzjonali dwar il-kompożizzjoni tal-kulleġġi ġudikanti – Kundizzjonijiet*
   (is-Subparagrafu 2d tal-Artikolu 19(1) TUE; Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, it-tieni paragrafu tal-Artikolu 47 u Artikolu 52(3))

   (ara l-punti 44 sa 59)

3. *Stati Membri – Obbligi – Stabbiliment ta' rimedji neċessarji sabiex tiġi żgurata protezzjoni ġudizzjarja effettiva – Mekkaniżmu intern għal qorti nazzjonali li jissuġġetta t-trażmissjoni lill-partijiet ta' deċiżjoni ġudizzjarja għall-approvazzjoni tal-kontenut tagħha minn imħallef li ma jinsabx fil-kulleġġ ġudikanti – Inammissibbiltà*

(is-Subparagrafu 2d tal-Artikolu 19(1) TUE)

(ara l-punti 61 sa 69, 81 u d-dispożittiv)

4. *Stati Membri – Obbligi – Stabbiliment ta' rimedji neċessarji sabiex tiġi żgurata protezzjoni ġudizzjarja effettiva – Mekkaniżmu intern għal qorti nazzjonali li jipprevedi s-setgħa għal laqgħa ta' mħallfin ta' qorti li ġġiegħel lill-kulleġġ ġudikanti jemenda l-kontenut tad-deċiżjoni ġudizzjarja diġà adottata – Inammissibbiltà*
   (is-Subparagrafu 2d tal-Artikolu 19(1) TUE)

(ara l-punti 70 sa 79, 81 u d-dispożittiv)

5. *Stati Membri – Obbligi – Stabbiliment ta' rimedji neċessarji sabiex tiġi żgurata protezzjoni ġudizzjarja effettiva – Osservanza tal-prinċipju ta' indipendenza ġudizzjarja – Dritt għal qorti indipendenti u imparzjali stabbilita minn qabel bil-liġi – Miżuri nazzjonali li għandhom l-għan li jevitaw jew jirrimedjaw id-diverġenzi fil-ġurisprudenza – Mekkaniżmu proċedurali li jippermetti lil imħallef ta' qorti nazzjonali li ma jkunx fil-kulleġġ ġudikanti jibgħat kawża quddiem kulleġġ ġudikanti estiż ta' din il-qorti – Ammissibbiltà – Kundizzjonijiet*
   (is-Subparagrafu 2d tal-Artikolu 19(1) TUE)

(ara l-punt 80)

Sunt

L-Awla Manja tal-Qorti tal-Ġustizzja qieset li kienet inkompatibbli mar-rekwiżiti inerenti għad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva, kif ukoll għal smigħ xieraq, mekkaniżmu intern għal qorti nazzjonali li kien jipprevedi l-intervent, fil-proċess deċiżjonali tal-kulleġġ ġudikanti responsabbli minn kawża, ta' mħallfin oħra tal-qorti kkonċernata, sabiex tiġi żgurata l-koerenza tal-ġurisprudenza tagħha.

Il-Qorti tal-Ġustizzja ġiet mistoqsija dwar dan is-suġġett mill-Visoki trgovački sud (il-Qorti Kummerċjali tal-Appell, il-Kroazja), adita bi tliet appelli minn digrieti mogħtija fil-kuntest ta' proċeduri ta' insolvenza. Il-Qorti tar-rinviju, sedenti f'kulleġġi ġudikanti bi tliet Imħallfin, eżaminat dawn it-tliet appelli u ċaħdithom b'unanimità, u b'hekk ikkonfermat id-deċiżjonijiet mogħtija fl-ewwel istanza. L-imħallfin ta' din il-qorti ffirmaw is-sentenzi tagħhom u ttrażmettewhom sussegwentement lid-dipartiment tar-reġistrazzjoni tad-deċiżjonijiet ġudizzjarji tagħha [1].

Issa, l-imħallef tad-dipartiment tar-reġistrazzjoni (iktar 'il quddiem l-"imħallef tar-reġistrazzjoni") irrifjuta li jirreġistra dawn it-tliet deċiżjonijiet ġudizzjarji u bagħthom lill-kulleġġi ġudikanti rispettivi, flimkien ma' ittra li tindika li huwa ma kienx jaqbel mas-soluzzjonijiet adottati. Fi tnejn minn dawn il-kawżi (C-554/21 u C-622/21), dan l-imħallef semma deċiżjonijiet oħra tal-qorti

[1] Skont l-Artikolu 177(3) tas-Sudski poslovnik (Regoli tal-Proċedura tal-Qrati) li jistabbilixxi: "Quddiem qorti tat-tieni istanza, kawża hija kkunsidrata magħluqa fid-data meta tintbagħat id-deċiżjoni mill-uffiċċju tal-imħallef, wara li tirritorna l-kawża mid-dipartiment tal-Monitoraġġ u tar-Reġistru. Sa mid-data minn meta jirċievi l-proċess, id-dipartiment tal-Monitoraġġ u tar-Reġistru għandu jibagħtu lura lill-uffiċċju tal-imħallef fl-iqsar żmien possibbli. Sussegwentement, id-deċiżjoni għandha tintbagħat f'terminu ġdid ta' tmint'ijiem."

tar-rinviju li adottaw soluzzjonijiet differenti minn dawk fil-kawżi prinċipali. Fit-tielet kawża (C-727/21), huwa indika n-nuqqas ta' qbil tiegħu mal-interpretazzjoni ġuridika adottata mill-kulleġġ ġudikanti, mingħajr madankollu ma invoka ebda deċiżjoni ġudizzjarja.

Sussegwentement, fil-Kawża C-727/21, il-kulleġġ ġudikanti ltaqa' għal deliberazzjonijiet ġodda. Wara li eżamina mill-ġdid l-appell u l-opinjoni tal-imħallef tar-reġistrazzjoni, huwa ddeċieda li ma jibdilx is-soluzzjoni preċedenti tiegħu. Għaldaqstant, huwa ta deċiżjoni ġudizzjarja ġdida u bagħatha lid-dipartiment tar-reġistrazzjoni.

Filwaqt li pprefera soluzzjoni legali differenti, l-imħallef tar-reġistrazzjoni ttrasferixxa l-imsemmija kawża prinċipali għas-sezzjoni tal-kontenzjuż kummerċjali u kawżi oħra tal-qorti tar-rinviju. Din is-sezzjoni sussegwentement adottat "pożizzjoni legali", li fiha hija adottat is-soluzzjoni ppreferuta mill-imħallef tar-reġistrazzjoni. L-istess kawża prinċipali ġiet sussegwentement mibgħuta lura quddiem il-kulleġġ ġudikanti kkonċernat sabiex dan jagħti deċiżjoni konformement ma' din il- "pożizzjoni legali".

Peress li kellha dubji dwar il-konformità mad-dritt tal-Unjoni tal-mekkaniżmu li jipprevedi l-intervent, fil-proċess deċiżjonali tiegħu, tal-imħallef tar-reġistrazzjoni u ta' mħallfin oħra ta' qorti li tadotta "pożizzjonijiet legali", il-qorti tar-rinviju ddeċidiet li tressaq talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja.

Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja

Il-Qorti tal-Ġustizzja enfasizzat, qabelxejn, li kull miżura jew prassi nazzjonali intiża li jiġu evitati diverġenzi fil-ġurisprudenza jew sabiex jiġu rrimedjati dawn id-differenzi u sabiex b'hekk tiġi żgurata ċ-ċertezza legali inerenti għall-prinċipju tal-Istat tad-dritt kellha tkun konformi mar-rekwiżiti li jirriżultaw mit-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE.

Fl-ewwel lok, hija eżaminat, fid-dawl ta' dawn ir-rekwiżiti, il-prassi li permezz tagħha d-deċiżjoni ġudizzjarja adottata mill-kulleġġ ġudikanti responsabbli mill-kawża setgħet titqies li hija definittiva u kellha tintbagħat lill-partijiet biss jekk il-kontenut tagħha jkun ġie approvat minn imħallef tar-reġistrazzjoni li ma jagħmilx parti minn dan il-kulleġġ ġudikanti.

F'dan ir-rigward, hija osservat li, għalkemm l-imħallef tar-reġistrazzjoni ma setax jissostitwixxi l-evalwazzjoni tiegħu għal dik tal-kulleġġ ġudikanti responsabbli mill-kawża, huwa seta', fil-fatt, jimblokka r-reġistrazzjoni tad-deċiżjoni ġudizzjarja adottata u, b'hekk, jostakola l-konklużjoni tal-proċess deċiżjonali u n-notifika ta' din id-deċiżjoni lill-partijiet. Huwa seta' għalhekk jibgħat lura l-kawża lil dan il-kulleġġ ġudikanti għal eżami mill-ġdid tal-imsemmija deċiżjoni fid-dawl tal-osservazzjonijiet legali tiegħu stess u, fil-każ ta' persistenza ta' nuqqas ta' qbil mal-imsemmi kulleġġ ġudikanti, jistieden lill-President tas-sezzjoni kkonċernata jsejjaħ laqgħa tas-sezzjoni għall-finijiet tal-adozzjoni, minn dan tal-aħħar, ta' "pożizzjoni legali" li tiġi imposta, b'mod partikolari, fuq l-istess kulleġġ ġudikanti. Tali prassi kellha l-effett li tippermetti l-indħil tal-imħallef tar-reġistrazzjoni fil-kawża kkonċernata, peress li dan l-indħil jista' jwassal sabiex dan l-imħallef jinfluwenza s-soluzzjoni definittiva li tkun ser tiġi adottata f'din il-kawża.

Issa, l-ewwel nett, il-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kawża prinċipali ma dehritx li tipprevedi intervent ta' din in-natura mill-imħallef tar-reġistrazzjoni. It-tieni nett, dan l-intervent kien iseħħ wara li l-kulleġġ ġudikanti li lilu tkun ġiet assenjata l-kawża kkonċernata jkun adotta, fi tmiem id-deliberazzjonijiet tiegħu, id-deċiżjoni ġudizzjarja tiegħu, minkejja li dan l-imħallef ma kienx parti minn dan il-kulleġġ ġudikanti u għalhekk ma jkunx ipparteċipa fl-istadji preċedenti

tal-proċedura li tkun wasslet għal dan it-teħid ta' deċiżjoni. It-tielet nett, is-setgħa ta' intervent tal-imħallef tar-reġistrazzjoni lanqas biss kienet tidher li kienet limitata minn kriterji oġġettivi ddikjarati b'mod ċar, li kienu jirriflettu ġustifikazzjoni partikolari u xierqa sabiex jiġi evitat l-eżerċizzju ta' setgħa diskrezzjonali.

Fid-dawl ta' dawn iċ-ċirkustanzi, il-Qorti tal-Ġustizzja iddeċidiet li l-intervent ta' dan l-imħallef tar-reġistrazzjoni ma kienx konċiljabbli mar-rekwiżiti inerenti għad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva.

Fit-tieni lok, il-Qorti tal-Ġustizzja eżaminat il-leġiżlazzjoni nazzjonali li kienet tippermetti li laqgħa ta' sezzjoni ta' qorti nazzjonali tobbliga, permezz tal-ħruġ ta' "pożizzjoni legali", lill-kulleġġ ġudikanti responsabbli għall-kawża jbiddel il-kontenut tad-deċiżjoni ġudizzjarja li dan ikun adotta minn qabel, meta din il-laqgħa ta' sezzjoni kienet tinkludi wkoll imħallfin differenti minn dawk ta' dan il-kulleġġ ġudikanti kif ukoll, jekk ikun il-każ, persuni esterni għall-qorti kkonċernata li quddiemha l-partijiet ma jkollhomx il-possibbiltà li jsostnu l-argumenti tagħhom.

F'dan ir-rigward, hija rrilevat li l-intervent tal-laqgħa tas-sezzjoni jippermetti, fil-fatt, l-indħil, fis-soluzzjoni definittiva ta' kawża deliberata u deċiża minn qabel mill-kulleġġ ġudikanti kompetenti, iżda li tkun għadha ma ġietx irreġistrata u mibgħuta, ta' grupp ta' mħallfin li jipparteċipaw f'din il-laqgħa tas-sezzjoni. Fil-fatt, il-perspettiva, għal dan il-kulleġġ ġudikanti, li jara, fil-każ ta' żamma min-naħa tiegħu minn perspettiva legali opposta għal dik tal-imħallef tar-reġistrazzjoni, id-deċiżjoni ġudizzjarja tiegħu suġġetta għall-istħarriġ ta' laqgħa ta' sezzjoni, kif ukoll l-obbligu, għall-imsemmi kulleġġ ġudikanti, li josserva, wara deliberazzjonijiet li madankollu jkunu ntemmu, il-"pożizzjoni legali" li kienet ġiet iddefinita minn din il-laqgħa ta' sezzjoni kienu ta' natura li jinfluwenzaw il-kontenut finali ta' din id-deċiżjoni.

Issa, minn naħa, ma kienx jidher li s-setgħa ta' intervent tal-laqgħa tas-sezzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali kienet suffiċjentement irregolata minn kriterji oġġettivi u applikati bħala tali. B'mod partikolari, mid-dispożizzjoni li tipprevedi l-konvokazzjoni ta' laqgħa tas-sezzjoni[2] ma kienx jirriżulta li din il-laqgħa setgħet tissejjaħ, bħal fil-Kawża C-727/21, sempliċement għar-raġuni li l-imħallef tar-reġistrazzjoni ma jkunx qiegħed jaqbel mal-perspettiva legali tal-kulleġġ ġudikanti kompetenti. Min-naħa l-oħra, il-konvokazzjoni ta' laqgħa ta' sezzjoni u l-ħruġ minnha ta' "pożizzjoni legali" vinkolanti, b'mod partikolari, għall-kulleġġ ġudikanti responsabbli għal din il-kawża, ma jitressqux għall-konjizzjoni tal-partijiet fi kwalunkwe mument. Għalhekk, dawn il-partijiet ma kinux jidhru li kellhom il-possibbiltà li jeżerċitaw id-drittijiet proċedurali tagħhom quddiem tali laqgħa ta' sezzjoni.

Fid-dawl ta' dawn l-elementi, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li l-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni ma kinitx konċiljabbli mar-rekwiżiti inerenti għad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva kif ukoll għal smigħ xieraq.

Il-Qorti tal-Ġustizzja ppreċiżat ukoll li, sabiex jiġu evitati diverġenzi fil-ġurisprudenza jew sabiex jiġu rrimedjati dawn id-diverġenzi u sabiex b'hekk tiġi żgurata ċ-ċertezza legali inerenti għall-prinċipju tal-Istat tad-dritt, mekkaniżmu proċedurali li jippermetti lil imħallef ta' qorti nazzjonali sedenti fil-kulleġġ ġudikanti kompetenti li jibgħat kawża quddiem kulleġġ ġudikanti estiż ta' din il-qorti ma jiksirx ir-rekwiżiti li jirriżultaw mit-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE, bil-kundizzjoni li l-kawża tkun għadha ma ġietx deliberata mill-kulleġġ

[2] L-Artikolu 40(1) taż-Zakon o sudovima (il-Liġi dwar il-Qrati) jipprevedi li seduta ta' sezzjoni jew ta' mħallfin tissejjaħ meta jiġi kkonstatat li jeżistu interpretazzjonijiet differenti bejn sezzjonijiet, awli jew imħallfin dwar kwistjonijiet relatati mal-applikazzjoni tal-liġi jew meta awla jew imħallef ta' sezzjoni jinjora l-pożizzjoni legali adottata preċedentement.

ġudikanti inizjalment maħtur, li ċ-ċirkustanzi li fihom tali rinviju jista' jsir ikunu stabbiliti b'mod ċar fil-leġiżlazzjoni applikabbli u li l-imsemmi rinviju ma jċaħħadx lill-persuni kkonċernati mill-possibbiltà li jipparteċipaw fil-proċedura quddiem dan il-kulleġġ ġudikanti estiż. Barra minn hekk, il-kulleġġ ġudikanti inizjalment maħtur dejjem seta' jagħti deċiżjoni dwar tali rinviju.